

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA

Izpitna pola 2

- A) Naloge izbirnega tipa
- B) Strukturirani eseji

Ponedeljek, 28. avgust 2017 / 120 minut (20 + 100)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik, svinčnik HB ali B, radirko in šilček.

Kandidat dobi dva konceptna lista, list za odgovore in dva ocenjevalna obrazca.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Rešitev nalog v izpitni poli ni dovoljeno zapisovati z navadnim svinčnikom.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani, na list za odgovore in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptna lista.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 120 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 20 minut, za reševanje dela B pa 100 minut.

Izpitna pola vsebuje 14 nalog izbirnega tipa v delu A in 4 esejske naloge, od katerih izberite in rešite 2, v delu B. V delu A je vsak pravilen odgovor vreden 1 točko, v delu B pa vsaka esejska naloga 15 točk. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 44, od tega 14 v delu A in 30 v delu B.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri nalogi v delu B naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi dve nalogi, ki ste ju reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite v **izpitno polo** z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom.

V **delu A** naloge rešite tako, da obkrožite črko pred pravilnim odgovorom. Sproti izpolnite še **list za odgovore**. Vsaka naloga ima samo **en** pravilen odgovor. Naloge, pri katerih bo izbranih več odgovorov, in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

V **delu B** nalogi pišite v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutka esejev, ki ju lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevata.

Zaupajte vase in svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne.

M 1 7 2 5 4 1 1 2 0 2

A) NALOGE IZBIRNEGA TIPA

1. Kaj **ni** značilno za znanstveno spoznavanje?
  - A Podprto je z rezultati raziskav.
  - B Spoznavanje je sistematično.
  - C Temelji na splošno sprejetih prepričanjih.
  - D Temelji na opazovanju pojavov vsakdanjega življenja.
2. Mera razpršenosti je
  - A korelacija.
  - B standardni odklon.
  - C mediana.
  - D modus.
3. Wilhelm Wundt je (leta 1879) ustanovil prvi psihološki laboratorij. Kaj v zvezi s tem od spodaj navedenega **ne** velja?
  - A Psihologija je postala samostojna znanost.
  - B Kot raziskovalno metodo je začel uporabljati eksperiment.
  - C Kot metodo opazovanja je zagovarjal ekstraspekcijo.
  - D Zanimalo ga je neposredno zavestno izkustvo.
4. Če raziskovalec v raziskavi uporabi test inteligentnosti, pri čemer različnim skupinam poda različna navodila, je zagotovo odstopal od
  - A standardiziranosti.
  - B zanesljivosti.
  - C občutljivosti.
  - D konformnosti.
5. Peter je reševal nalogu iz fizike, ki pa je ni razumel, zato je poskušal z različnimi postopki in formulami, da bi dobil rezultat, ki je bil predviden v rešitvah. Kako v psihologiji imenujemo Petrov način uporabe miselnih operacij za napredovanje k cilju?
  - A Strategija reševanja problema.
  - B Učni stil.
  - C Strategija učenja.
  - D Ustvarjalnost.
6. Katere vrednote so ob koncu adolescence pomembnejše kot kadarkoli kasneje?
  - A Vrednote izpolnjenosti in dovršitve posameznikove eksistence.
  - B Potenčne.
  - C Moralne.
  - D Hedonske.

7. Pri poslušanju popevke združujemo glas pevca in zvoke različnih instrumentov v celoto (slišimo le eno melodijo), ker jih poslušamo sočasno. S katerim načelom združevanja, v smislu zaznavne organizacije, lahko razložimo ta primer?
- A Z načelom bližine.
  - B Z načelom lika in podlage.
  - C Z načelom podobnosti.
  - D Z načelom zaprtosti.
8. Elementi modelnega učenja si sledijo v naslednjem zaporedju:
- A pozornost, zapomnitev, izvajanje, motivacija.
  - B pozornost, izvajanje, zapomnitev, motivacija.
  - C pozornost, zapomnitev, motivacija, izvajanje.
  - D zapomnitev, pozornost, izvajanje, motivacija.
9. Kateri od navedenih teoretičnih konceptov (pojmov) so značilni za kognitivno smer v psihologiji?
- A Zavest, psihoeksualni razvoj, ono.
  - B Samoaktualizacija, svobodna volja, osebnostna rast.
  - C Razvoj mišljenja, preričanja, spoznavni procesi.
  - D Pogojni dražljaj, podkrepitev, učenje.
10. Kateri izmed navedenih **ni** element komunikacijskega procesa?
- A Dekodiranje.
  - B Pošiljatelj.
  - C Šum.
  - D Zgovornost.
11. Avtoritarna vzgoja je utemeljena na
- A podrejanju.
  - B svobodi.
  - C demokraciji.
  - D odgovornosti.
12. Ko je novinarka vprašala eno od vaščank, kaj meni o prebežnikih iz Sirije, ki so v času begunske krize več dni in tudi ponoči hodili mimo njihovih domov, je le-ta odgovorila: »To so neki drugačni ljudje, problematični, med njimi je veliko teroristov, ne bom se družila z njimi.« Kaj je oseba izrazila s svojo izjavo in kakšen je njen način izražanja le-tega?
- A Predsodek – diskriminacija.
  - B Negativno stališče.
  - C Negativni stereotip.
  - D Predsodek – izogibanje.

13. Starši so Juretu že kot osnovnošolcu tedensko dajali primerno žepnino, da je lahko sam razpolagal z njo.
Katera psihološka funkcija družine je ponazorjena v primeru?
- A Varnost.
  - B Samostojnost.
  - C Samozavest.
  - D Ljubezen, sprejetost in bližina.
14. »Udeležila se bom demonstracij v podporo pravici do splava,« izjavlja študentka v družbi svojih kolegic, ki se pogovarjajo o legalizaciji splava.
Katera komponenta stališča je razvidna iz študentkine izjave?
- A Čustvena komponenta.
  - B Dinamična komponenta.
  - C Kognitivna komponenta.
  - D Stereotipna komponenta.

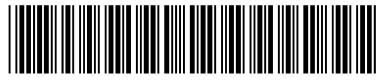

B) STRUKTURIRANI ESEJI

1. naloga

Pri znanstvenih raziskavah je bistveno opazovanje. Poimenujte in opišite dve temeljni metodi opazovanja v psihologiji ter za vsako navedite primer pojava, ki ga opazujemo. Ponazorite pojave, ki ga ni mogoče eksperimentalno proučevati, in pojasnite, zakaj uporaba eksperimenta v tem primeru ni mogoča. Ponazorite, kako bi z metodo opazovanja izvedli raziskavo navedenega pojave, tako da upoštevate značilnosti znanstvene metode. Presodite, katero metodo opazovanja so pri raziskovanju zagovarjali zagovorniki vedenjske in katero zagovorniki humanistične smeri v psihologiji in pojasnite, zakaj (za vsako smer dve pojasnitvi).

V sivo polje ne pište.

M 1 7 2 5 4 1 1 2 0 7

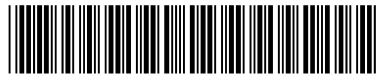
7/16

2. naloga

Z duševnimi obremenitvami se spoprijemamo na različne načine. Opišite po dve značilnosti konstruktivnega in nekonstruktivnega spoprijemanja z duševnimi obremenitvami ter dve značilnosti obrambnih mehanizmov oz. obrambnega odzivanja. S primeroma ponazorite način konstruktivnega in način nekonstruktivnega spoprijemanja v okoliščinah, ko dijak sredi šolskega leta ugotovi, da bi lahko imel ob koncu popravni izpit iz nekega predmeta (npr. zgodovine). Pri tem tudi navedite oz. razložite, za kakšen način konstruktivnega oz. nekonstruktivnega spoprijemanja gre. Presodite in pojasnite pozitivno in negativno vlogo obrambnih mehanizmov (skupaj štiri presoje s pojasnitvami).

V sivo polje ne pište.

M 1 7 2 5 4 1 1 2 0 9

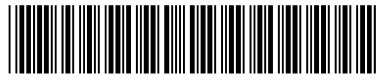
9/16

3. naloga

Sposobnosti so eno pomembnih področij človekove osebnosti. Opredelite ustvarjalnost in inteligentnost ter poimenujte raziskovalno tehniko, s katero merimo inteligentnost. Navedite primer, ki ponazarja ustvarjalnost učenca v šolskem okolju. Poimenujte dva faktorja intelligentnosti po Thurstonu ter z dvema različnima nalogama ponazorite, kako bi ju lahko preverjali. Pojasnite, kako se lahko odraža uspešnost posameznika v delovnem okolju glede na dosežene rezultate v okviru posameznih faktorjev intelligentnosti (izberite tri različne faktorje) in glede na njegovo ustvarjalnost (skupaj štiri pojasnitve).

V sivo polje ne pište.

M 1 7 2 5 4 1 1 2 1 1

11/16

4. naloga

V skupini se oblikujejo različne vloge in odnosi. Opišite značilnosti socialne skupine in opredelite socialno vlogo. Razložite razliko v strukturi formalne in neformalne skupine. S primeroma, ki naj se nanašata na življenje mladostnika, ponazorite značilnosti strukture formalne in značilnosti strukture neformalne skupine. Presodite in pojasnite, katere osebnostne značilnosti lahko vplivajo pozitivno in katere lahko ovirajo uspešnost delovanja v vlogi predsednika dijaške skupnosti (skupaj štiri presoje s pojasnitvami).

V sivo polje ne pište.

M 1 7 2 5 4 1 1 2 1 3

13/16

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

15/16

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

V sivo polje ne pišite.

Prazna stran